

Zergatik ez lehenago? (nik nioen moduan)

Julen Zabaleta

EHUKO SOZIOLOGIA IRAKASLEA

Azkeneko egunotan esan diren gauzen artean, behin baino gehiagotan irakurri ahal izan dut arrangura moduko bat, ea zergatik ETAk ez duen eman pausu hau lehenago. Bi norabide ditu. Batzuek diote orain emandako pausua aspaldi eskatu zutela eurek, baina inork ez ziela jaramonik egin, eta bai aitzitik, kritika mardulak ekarri. Eta besteek diote, ezer ez lortzeko, orain urte asko ere erretira zitezkeela, eta ea zer logika duen erretiratzearen truke Arjelen edo Loiolan zeozer eskuratu ahal izatea eta ezetz esatea, eta orain ezer lortu gabe alde egitea.

Iritzi horietan, iruditu zait ezagutza txikia zegoela bai politikari atxikitu behar zaion instrumentaltasunaz, eta baita Ezker Abertzalearen proposamenaz ere. Izan ere, proposamen berrira heltzeko, eta beste faktore batzuren eragina ukatu gabe, Ezker Abertzaleak historikoki landu izan dituen bi estrategien mugak frogatu behar izan ditu, eta horrek gogoeta sakon eta erabakigarria ekarri du.

Bi estrategia historiko horietako lehena Nazio Frontea izan da, abertzaleek, bat eginda eta indarra harturik, estatuen aurrean (Madrilen aurrean hasiera batez) erabiltzeko. Bigarren estrategia Negoziazioarena izan da, gehienbat ETAren indarra, zuzenean, Madrilen aurrean erabiltzeko. Bi bideok erabili ditu Ezker Abertzaleak 1976tik hona, eta bakoitzak bi aukera izan ditu tarte honetan. Nazio frontearen lehen gauzapena Txibertako elkarrizketak izan ziren; eta Negoziazioaren lehen gauzapena, bestetik, Arjelekoa, biak ezerezean geratu zirenak.

Hurrengo bi saioak ere ezerezean geratu ziren, garrantzi handiagokoak izan arren, baina Ezker Abertzalearen oraingo gogoetan guztiz eragin dute. Alde batetik, egoerak eta abertzaletasuna nazio eraikuntzaren parametroetan ulertzen hasteak, nazio frontearen bigarren saio bat ekarri zuten, Lizarra-Garazikoa. Orduko porrotetik, Ezker Abertzaleak ikasi zuen, borroka armatua presente egonda, ezina izango zitzaiola halako frontierik gauzatzea, haren kontrako presioa handiegia baitzen. Berrito itzuli zen estatuarekin negoziatzeko bidera, bitartean aukera berriak sortu baitziren Irlandako esperientziaren ondoren eta nazioarteko inplikazio handiagoa ikusita. Hala ere, Loiolako saioak zeozer irakatsi bazion ezker abertzaleari, hura izan zen zer berme txikia zegoen hitzartutakoa gauzatzeko, Espainiarekin ez baitzegoen inola ere fidatzerik.

Bi ibilbideak jorratuta, eta asmoak gauzatu ezinda, Ezker Abertzalea bestelako bideen bila abiatu zen, gogoeta sakona eginda. Ibilbide bietako porroten irakaspenen ondorioa izan dira hartu diren bi erabaki funtsezkoak: borroka armatuaren zikloari amaiera ematea; eta aldebiko negoziazio eskema klasikoari ere ezetz esatea. Lehena ezin izango da berriro arrazoi bihurtu indarrak ez batzeko; bigarrenak kendu egiten dio estatuari negoziazioaren giltza. Horren aurrean, fronte zabalaren bidea proposatzen omen da orain, baina indar metaketa benetan handia izan arte, ez omen da gobernuaren aurrean inolako mugimendurik egingo.

“Lizarra-Garaziko porrotetik Ezker Abertzaleak ikasi zuen, borroka armatua presente egonda, ezina izango zitzaiola halako frontierik gauzatzea, haren kontrako presioa handiegia baitzen”

